

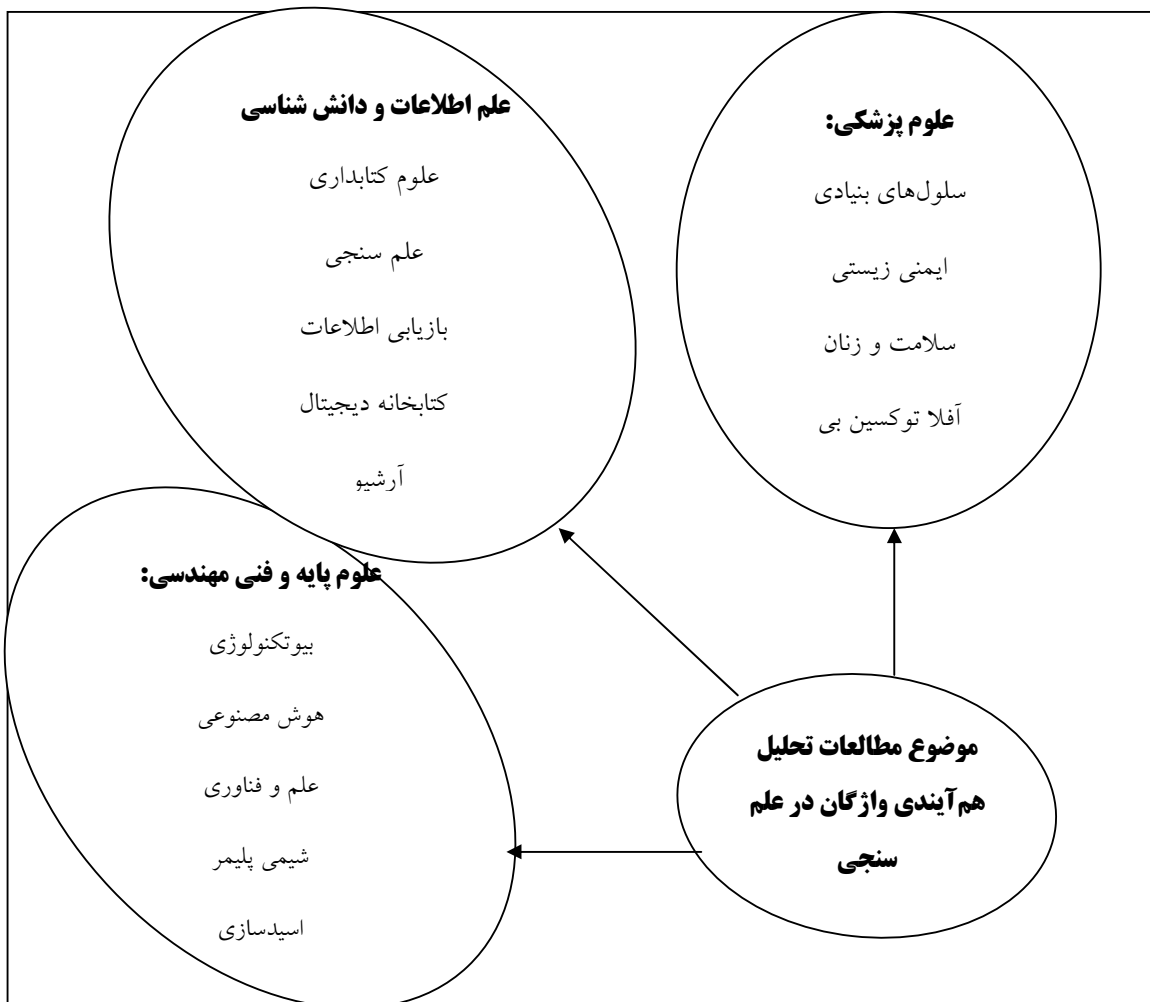
فصل پیشینه پژوهش

در این فصل مطالعات مرتبط با پژوهش حاضر ارائه می‌شوند. برای ارائه پیشینه پژوهش از الگوی پیشنهادی نظری (۱۳۹۲) استفاده شده است. بر اساس این الگو پیشینه پژوهش یا «نقشه پژوهش» با استفاده از دو لنز «موضوعی» و «روش‌شناختی» - که محصول دریافت‌های پژوهشگر از مطالعه مبانی نظری موضوع هستند - تحلیل و دسته‌بندی می‌شوند. محصول مطالعه پیشینه پژوهش با این رویکرد، شناسایی و ترسیم گسست دانشی است که پژوهشگر بناست در پژوهش خود آن را پر نماید.

۲-۳. تحلیل موضوعی پیشینه پژوهش

تحقیقات بسیاری در حوزه علم سنجی از روش تحلیل هم‌آیندی واژگان استفاده کرده‌اند که به لحاظ موضوع به سه

گروه قابل دسته‌بندی هستند (تصویر ۳-۱).

توضیحات بیشتر تحلیل موضوعی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در جدول (۳-۱) ارائه شده است.

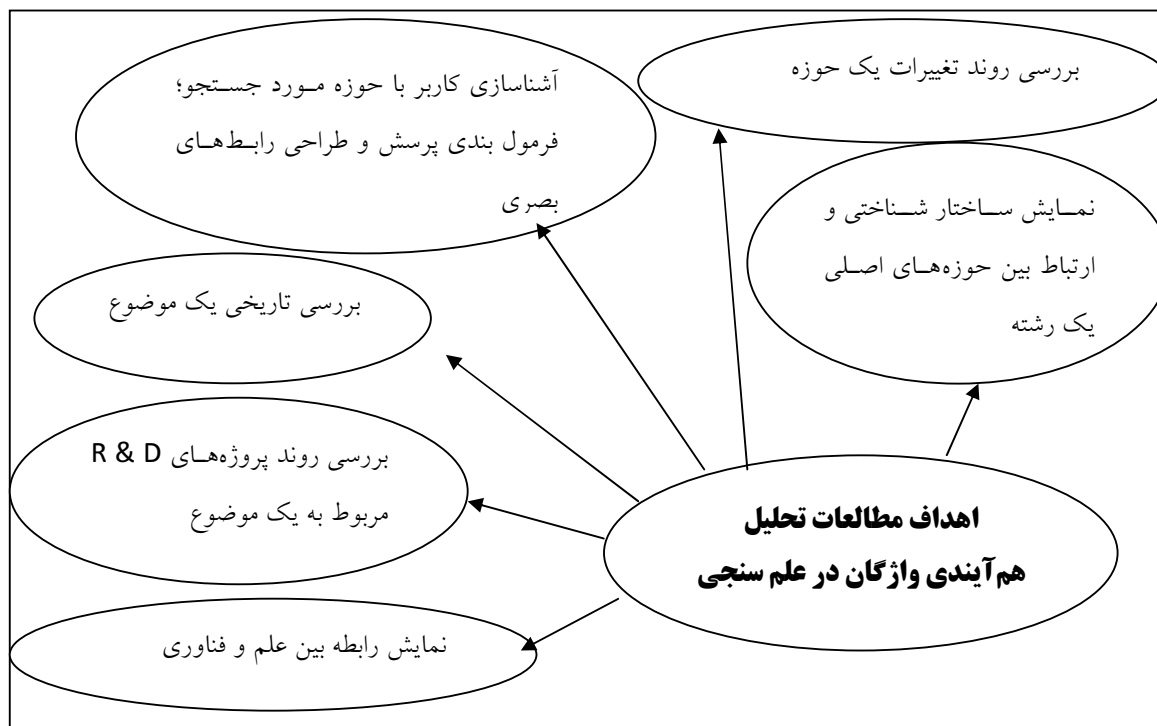
جدول ۳-۱. تحلیل موضوعی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی

محوورهای موضوعی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی	عنوان	نویسنده، سال	جامعه/بافت پژوهش
علوم پایه و فنی مهندسی	تصاویر هم‌آیندی واژگان بیوتکنولوژی: مثالی از علم‌سنجی شناختی	ریسپ و کورتایل، ۱۹۸۴	بیوتکنولوژی
	مطالعه هم‌آیندی واژگان هوش مصنوعی ۱۹۸۴-۱۹۸۵	کورتایل و لاو، ۱۹۸۹	هوش مصنوعی
	مصورسازی پژوهش‌های اسیدی سازی: آزمایش روش تحلیل هم‌آیندی واژگان	لاو و ویتاکر، ۱۹۹۲	اسیدسازی
	تحلیل هم‌آیندی واژگان به عنوان یک ابزار برای توصیف شبکه تعاملات بین تحقیقات بنیانی و فنی: مطالعه موردی پلیمر شیمی	کسالون و دیگران، ۱۹۹۱	شیمی پلیمر
	نقشه دانش فناوری و علم نانو: رویکرد داده کاوی	محمدی، ۲۰۱۲	علم و فناوری نانو ایران
علوم پزشکی	پژوهش هم‌رخدادی واژگان: سیستمی برای بازیابی اطلاعات	میچلست و تورنر، ۱۹۸۵	آفلاتوکسین بی
	علم سنجی تاریخی؟ مصورسازی ایمنی زیستی طی ۷۰ سال به وسیله تحلیل هم‌آیندی واژگان	کمبرسیو و دیگران، ۱۹۹۳	ایمنی زیستی
	تحلیل هم‌آیندی واژگان در روند زمینه سلول‌های بنیادی بر اساس وزن سرعنوان‌های موضوعی	آن و وو، ۲۰۱۱	سلول‌های بنیادی
	تحقیقات مربوط به زنان و سلامت در پایگاه‌های مدلاین ۲۰۰۵-۱۹۶۵: تحلیل هم‌آیندی واژگان	زولتا و دیگران، ۲۰۱۱	زنان و سلامت
	سیستم بازیابی اطلاعات کتابسنجی: رابط جستجوی وبی با استفاده از نتایج تحقیقات کتابسنجی	دینگ و دیگران، ۲۰۰۰	بازیابی اطلاعات
	پایان نامه‌های دکتری کتابداری و علم	جینگ زونگ و	پایان نامه‌های کتابداری چین ۱۹۹۶-۲۰۱۱

محورهای موضوعی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی	عنوان	نویسنده، سال	جامعه/بافت پژوهش
علوم اطلاعات و دانش‌شناسی	اطلاعات در چین: تحلیل هم‌آیندی واژگان	دیگران، ۲۰۱۱	
	تحلیل هم‌آیندی واژگان حوزه کتابخانه دیجیتال در چین	لیسو و دیگران ۲۰۱۲	حوزه کتابخانه دیجیتال در چین ۲۰۰۲- ۲۰۱۱
	ظهور مطالعات آرشیوی با استفاده از داده کاوی: ۲۰۰۱-۲۰۰۴	کیم و لی، ۲۰۰۸	آرشیو

۳-۳. تحلیل روش شناختی پیشینه پژوهش

مطالعات استفاده از تحلیل هم‌آیندی واژگان در حوزه علم سنجی به لحاظ اهداف و نحوه بهره‌گیری از تحلیل هم‌آیندی واژگان به شش گروه قابل دسته بندی هستند:

تصویر ۳-۲. تحلیل روش شناختی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی

۱. روند یک حوزه موضوعی: بررسی تغییرات یک حوزه موضوعی طی چند مقطع زمانی که نتایج حاصل از این بررسی به کشف موضوعات در حال ظهور (جدید)، داغ و حاشیه‌ای در مقطع زمانی مختلف می‌انجامد.

۲. تاریخ یک موضوع: شناسایی نقطه شروع یک موضوع و تاریخ آن طی یک مدت طولانی
۳. نمایش رابطه بین علم و فناوری: نمایش ارتباطات بین تحقیقات بنیادی و فنی
۴. نمایش ساختار شناختی و ارتباط بین حوزه‌های اصلی یک رشته: نمایش وضعیت کلی یک رشته موضوعی و ارتباط بین حوزه‌های فرعی آن رشته
۵. روند پروژه‌های R&D مربوط به یک موضوع: در این قسمت پروژه‌های R&D مربوط به یک موسسه یا موضوع را بررسی می‌کنند تا ببینند این پروژه‌ها به چه سمتی پیش می‌روند.
۶. استفاده از تحلیل‌های هم‌آیندی واژگان در حوزه بازیابی اطلاعات: آشناسازی کاربر با حوزه مورد جستجو، فرمول بندی پرسش و طراحی رابط‌های بصری جزئیات مربوط به این پژوهش‌ها در جدول ۲-۲ قابل مشاهده است.

جدول ۲-۳. تحلیل روش شناختی مطالعات تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی

روش			نویسنده، سال	عنوان	هدف و نحوه بهره‌گیری از تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی
منبع کلیدواژه	پایگاه	جامعه			
کلیدواژه مقالات	مجله بیوتکنولوژی	بیوتکنولوژی	ریسپ و کورتایل، ۱۹۸۴	تصاویر هم‌آیندی واژگان بیوتکنولوژی: مثالی از علم سنجی شناختی	بررسی روند/بویایی یک حوزه طی چند مقطع زمانی
کلیدواژه نمایه سازان	CNRS/INIS	هوش مصنوعی	کورتایل و لاو، ۱۹۸۹	مطالعه هم‌آیندی واژگان هوش مصنوعی ۱۹۸۴-۱۹۸۵	
نمایه سازان	پاسکال	اسیدسازی	لاو و ویتاکر، ۱۹۹۲	مصورسازی پژوهش‌های اسیدی سازی: آزمایش روش تحلیل هم‌آیندی واژگان	
کلیدواژه مقالات	پاسکال	علم سنجی	کورتایل، ۱۹۹۴	تحلیل هم‌آیندی واژگان علم سنجی	
عنوان چکیده اصطلاح پایگاه	ISI	بازیابی اطلاعات	دیننگ و دیگران، ۲۰۰۱	نقشه‌کشی کتابسنجی پژوهش‌های بازیابی اطلاعات به وسیله تحلیل هم‌آیندی واژگان	
سرعنوان موضوعی	پاپ مد	سلول‌های بنیادی	آن و وو، ۲۰۱۱	تحلیل هم‌آیندی واژگان در روند زمینه سلول‌های بنیادی بر اساس وزن سرعنوان‌های موضوعی	
اصطلاحنامه مش	مدلاین	زنان و سلامت	زولتتا و	تحقیقات مربوط به زنان و سلامت در	

روش			نویسنده، سال	عنوان	هدف و نحوه بهره‌گیری از تحلیل هم‌آیندی واژگان در علم سنجی
منبع کلیدواژه	پایگاه	جامعه			
			دیگران، ۲۰۱۱	پایگاه‌های مدلاین ۲۰۰۵-۱۹۶۵: تحلیل هم‌آیندی واژگان	
عنوان، توصیف‌گرها	پایگاه SSB	ایمنی زیستی.	کمبرسیو و دیگران، ۱۹۹۳	علم سنجی تاریخی؟ مصورسازی ایمنی زیستی طی ۷۰ سال به وسیله تحلیل هم‌آیندی واژگان	بررسی تاریخی یک موضوع
نمایه سازان	پاسکال	شیمی پلیمر	کالون و دیگران، ۱۹۹۱	تحلیل هم‌آیندی واژگان به عنوان یک ابزار برای توصیف شبکه تعاملات بین تحقیقات بنیانی و فنی: مطالعه موردی پلیمر شیمی	بررسی رابطه بین علم و فناوری
عنوان چکیده کلیدواژه‌های رکوردها	ISI	علم و فناوری نانو ایران	محمدی، ۲۰۱۲	نقشه دانش فناوری و علم نانو: رویکرد داده کاوی	
عنوان و چکیده	لیزا	مطالعات آرشیو	کیم و لی، ۲۰۰۸	بررسی ساختار فکری درحال ظهور مطالعات آرشیوی با استفاده از داده کاوی: ۲۰۰۱-۲۰۰۴	
عنوان چکیده متن	موسسه دانشگاه چین	پایان نامه‌های کتابدرای چین	جینگ زونگ و دیگران، ۲۰۱۱	پایان نامه‌های دکتری کتابداری و علم اطلاعات در چین: تحلیل هم‌آیندی واژگان	نمایش ساختار شناختی و موضوعات داغ
عنوان چکیده متن	پایگاه تمام متن مجلات چین	کتابخانه دیجیتال	لیو و دیگران، ۲۰۱۲	تحلیل هم‌آیندی واژگان حوزه کتابخانه دیجیتال در چین	
عنوان چکیده متن	پایگاه تمام متن مجلات چینی.	علم اطلاعات و کتابداری	هیو و دیگران، ۲۰۱۳	تحلیل هم‌آیندی واژگان کتابداری و علم اطلاعات در چین	
متن پروژه‌ها	پایگاه R&D کره	فناوری ربات	لی و جنونگ، ۲۰۰۸	مصورسازی حوزه ملی R&D کره در زمینه فناوری ربات با استفاده از تحلیل هم‌آیندی واژگان	بررسی روند پروژه‌های R & D
نمایه سازان	پاسکال	آفلاتوکسین بی	میچلت و تورنر، ۱۹۸۵	پژوهش هم‌رخدادی واژگان: سیستمی برای بازیابی اطلاعات	آشناسازی کاربر با حوزه مورد جستجو؛ فرمول بندی پرسش و طراحی رابط‌های بصری
عنوان چکیده نمایه سازان	ISI	بازیابی اطلاعات	دینگ و دیگران، ۲۰۰۰	سیستم بازیابی اطلاعات کتابسنجی: رابط جستجوی وبی با استفاده از نتایج تحقیقات کتابسنجی	

از میان پژوهش‌های مطالعه شده، آنچه با موضوع این پژوهش مرتبط است را می‌توان در دو گروه دسته‌بندی کرد:

الف: نمایش ساختار شناختی و حوزه‌های اصلی یک رشته

ب: استفاده از تحلیل‌های هم‌آیندی واژگان در حوزه بازیابی اطلاعات به منظور آشناسازی کاربر با حوزه مورد جستجو،

فرمول بندی پرسش و طراحی رابط‌های بصری

برای مطالعه بیشتر درباره روش طراحی نقشه پژوهش مراجعه شود به:

نظری، مریم. ۱۳۹۲. گسست دانشی در پژوهش‌های مولد چگونه رصد می‌شود؟ پیشنهاد ترسیم دو نقشه: نقشه دانش و نقشه

پژوهش. تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی. ۴۷(۱): ۲۷-۴۸.

نظری، مریم (۱۳۹۳، ۱۹ آبان) سه هنر و سه دانش موردنیاز برای طراحی پژوهش مولد. بازیابی شده از وبسایت

<http://maryamnazari.com>.